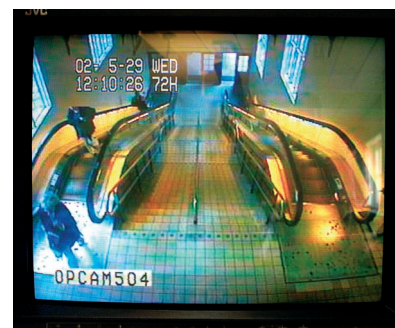

FRIHEDEN TILBAGE TIL

Danskernes ubehag ved at blive registreret allevegne er stigende. Et ubehag de deler med borgere i resten af EU. Det kan bremse de muligheder den teknologiske og digitale udvikling tilbyder. Derfor vil EU-kommisionen borgernes frygt til livs. Og det kan betyde enden på det danske CPR-system i sin nuværende form, mener Stephan Engberg, førende ekspert i udvikling af metoder til at beskytte personlige data. Som det er nu ender det danske system med at efterlade borgerne offentligt afklædte, mener han. Af Mikkeal Schou

Skal sagsbehandleren på Rådhuset kunne se, hvilke bøger du låner på biblioteket?

Skal en offentlig arbejdsgiver kunne se, hvilken medicin du får og hvad du har fejlet gennem tiden?

Det er nemlig en mulighed, der ligger i det danske CPR-system, selv om det ikke er lovligt at bruge det på den måde, endnu.

Teknisk set er der ingen grænser for hvor detaljeret et billede, der kan dannes af den enkelte borger ud fra lagrede informationer. Og danskerne er begyndt at reagere på de mange elektroniske registreringer.

Der var danskere, der sidst på sommeren henvendte sig til Rigshospitalet i København for at få udleveret de blodprøver fra dem selv og deres børn, der var deponeret på hospitalet. En reaktion på, at Dansk Folkeparti og SF, for at lette politiets arbejde, foreslog at alle danskere skulle opføres i et DNA-register.

I Storbritannien kan fødeklivkerne ikke finde tilstrækkelig mange sæddonorer, fordi mændene frygter at blive registreret. Canada og Taiwan har opgivet at indføre et nationalt identitetskort på grund af voldsomme folkelige protester. Og i Tyskland er modstanden massiv, ikke mindst på grund af de mindelser det vækker om registreringer af jøder og andre i 1930'erne.

Men visse ting har danskerne bøjet

sig for: Mobiltelefonen afslører, hvor vi har været og oplysninger om vores kommunikation på Internettet lagres. Ligesom det registreres, hvem vi har ringet til.

Den offentlige forvaltning

EU-kommisionen aner mulighed for besparelser og effektiviseringer i landenes offentlige forvaltninger med indførelsen af digital teknologi.

Den offentlige sagsbehandling kan blive meget hurtigere og ske direkte med borgerne over Internettet. Og man forventer en vækst i økonomien, når teknologien for alvor slår i gennem indenfor privat handel. Derfor skal der findes en metode, så borgerne føler sig trygge ved at efterlade spor og private oplysninger i den digitale verden.

”Det bliver en voldsom mental udfordring for de danske myndigheder. I Danmark tror man, at man er forud i udviklingen af registre, men i virkeligheden er systemet forældet. Fordi det danske system med CPR-numre er en trussel mod befolkningens frihed. Langt de fleste oplysninger om os både i det offentlige og i det private er lagret under vores CPR-nummer. I det system kan alle mulige oplysninger om os køres sammen, så vi bliver helt gennemsigtige. Det vil simpelthen bremse udviklingen, hvis vi fortsætter med CPR-numrene, fordi borgerne ikke vil turde benytte de

digitale muligheder”, siger Stephan Engberg, som har rådgivet OECD og EU i spørgsmål om identitetsbeskyttelse i registre og har udtaget patent til en teknisk måde at øge sikkerheden i omgang med persondata.

Trussel mod demokratiet

Da Skandinavien i 1960'erne skulle modernisere de offentlige registre valgte man at identificere den enkelte borger ud fra et tal, CPR-nummeret.

Det vil sige at der var én nøgle der passede til hver enkelt borger. Et meget effektivt system.

”Hvad er formålet med demokratiet”, spørger Stephan Engberg. Og svarer selv: ”At forhindre magtkoncentration, fordi på et eller andet tidspunkt bliver magten misbrugt. Og viden er magt. Forestil dig et totalitært styre, der havde adgang til de oplysninger der ligger i CPR (Centralt Person Register).”

”Nu har vi en lav grad af korrupcion i Danmark. I andre EU-lande er der mere tydelig korrupcion i de offentlige institutioner, så der er borgerne selvfølgelig skrækslagne ved tanken om et system som det danske. Fordi de allerede har set myndighederne begå magtmisbrug”, siger Stephan Engberg.

Det er ikke kun demokratiet der trues. Det er også borgerens følelse af privathed. Et hav af informationer lagres om danskerne og med

CPR-nummeret som nøgle kan alle informationerne føres tilbage til den enkelte borger. .

Kontrol med egne oplysninger

Med den teknik, der var til rådighed i 1960'erne, var det vanskeligt at håndtere mange informationer. Derfor var det nærliggende at identificere borgerne med en enkelt nøgle.

De fleste lande i EU, bortset fra de nordiske, skal først nu til at indføre registre, der kan bruges digitalt i offentlig forvaltning.

”EU-kommisionen anbefaler nu, at landene ikke gør det samme som Skandinavien gjorde i 60'erne”, siger Stephan Engberg.

”Fremfor at bygge et system op som det danske, der er meget centraliseret, og hvor man så skal ind og rette det til, så det ikke kan misbruges, anbefaler EU-kommisionen, at systemet fra starten er lavet decentralt. Sådan at borgerne ikke afgiver flere oplysninger end højst nødvendigt, når de kommunikerer digitalt. Og de skal vide hvordan oplysningerne bliver brugt.”

De tekniske løsninger, der skal gøre borgerne trygge ved at færdes i den digitale verden, er på trapperne. Stephan Engberg har allerede selv udtaget patent på en teknisk løsning.

”Løsningen er, at vi får flere identiteter, eller rettere, forskellige pseudonymer til den digitale verden”, siger

IL BORGERNE

Scanpix

Stephan Engberg.

”På den måde kan borgerne selv afgøre, hvor meget information om dem selv, de vil afgive. Og de får på den måde indblik i, hvor meget information, der ligger hos de forskellige myndigheder og hos den del af erhvervslivet, de kommer i kontakt med.”

Ved at have flere forskellige nøgler til vores identitet kan oplysninger om vores person beskyttes. Og kun de nøgler, borgerne selv ligger inde med, kan afdække identiteten. For at undgå at borgerne misbruger deres pseudonymer, forestiller Stephan Engberg sig, at domstolene skal have mulighed for at afdække identiteten.

Stephan Engberg understreger, at hans pointe ikke er at fremmane et skræmmebillede af et overvågningssamfund. Hans pointe er, at borgerne føler, at deres frihed indsnævres ved udviklingen som den foregår i Danmark, fordi alt bliver registreret.

Og så fremhæver han, at når det nu er muligt at lave et system, hvor borgerne har kontrol med oplysningerne, så bør man også gøre det.

DIGITAL FORVALTNING

EU-kommisionen anbefaler at myndighederne i EU skal kunne kommunikere elektronisk med borgerne, også over landegrænserne. Det kræver høj sikkerhed mod misbrug af registrerede personoplysninger. Og det kan Danmark godt levere, siger chefkonsulent Poul Bernt Jensen i Ministeriet for Videnskab og Teknologi. Af Mikkel Schou

IT-privacy og eGovernment er begreber vi vil støde på i den nærmeste fremtid. Digital forvaltning (eGovernment) er borgernes kommunikation med myndigheder over Internettet. Her ser EU-kommisionen muligheder for at effektivisere sagsbehandlingen. Men Kommissionen indser også de farer for misbrug, der kan opstå ved at personlige oplysninger er tilgængelige i elektronisk form. Derfor skal persondata beskyttes (IT-privacy). I sin meddelelse til Ministerrådet i oktober i år, siger Kommissionen, at der også skal tænkes på IT-privacy for at borgerne kan have tillid til systemet. Ellers risikerer man, at borgerne slet ikke vil benytte sig af de forventede muligheder for elektronisk sagsbehandling og handel på Internettet.

Det danske system

”Lovgivningen i Danmark giver en tilstrækkelig beskyttelse mod misbrug af de offentlige registre. Vi har en lov om databeskyttelse, som blandt siger, at registrene ikke må samkøres. Og at oplysningerne kun må bruges til det de er indsamlet til, med mindre anden lovgivning tillader andet”, siger chefkonsulent i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og udvikling, Poul Bernt Jensen.

Deri bakkedes han op af et embedsmandsudvalg, den såkaldte Digitale Taskforce, der i september i år slog fast, at der ikke var grund til at ændre på sikkerheden i de offentlige registre.

Poul Bernt Jensen beskæftiger sig i Ministeriet med digital forvaltning over landegrænserne i EU og han forudser store fordele for borgerne, hvis de offentlige forvaltninger i EU kommer til at kommunikere sammen digitalt:

”Når man flytter til et andet EU-land kan der gå langt tid før man er endeligt registreret som værende flyttet til det land, fordi alt skal dokumenteres og kontrolleres. I mellemtiden har man ikke de borgerrettigheder man ellers ville have. I Danmark kan man på få sekunder blive registreret som, at man er flyttet fra Danmark. Med digital forvaltning over grænserne vil det også tage sekunder at blive registreret i det land man flytter til.”

”Hensigten er jo ikke, at alle oplysninger om danskerne skal være til rådighed for hele Europa”, siger Poul Bernt Jensen. ”Meningen er at gøre det lettere for borgerne. Hvis man for eksempel bliver alvorligt syg i et andet land, kan det måske redde ens liv, at lægen digitalt kan få adgang til ens journal fra Danmark. Med det samme.”

Når det handler om eGovernment i Danmark, har myndighederne koncentreret sig om at finde en måde borgerne skal identificere sig på elektronisk, så der ikke er tvivl om hvem det er, der henvender sig. Men det er en anden historie. Ligesom ingen ved, hvad det vil koste at hæve niveauet for IT-privacy i Danmark.

